Татварын талаарх илэн далангүй яриа

”ХҮН АМЫН ОРЛОГЫН АЛБАН ТАТВАР (ХАОАТ)”

ХАОАТ гэж юу вэ?	ХАОАТ нь татвар төлөгчийн дараах орлогуудад ногдоно. Үүнд: цалин хөлс, аж ахуйн үйл ажиллагааны орлого, хөрөнгийн орлого, хувиараа материал бэлтгэж борлуулсны орлого, тэмцээн уралдааны шагналын орлого, малчин өрхийн орлого, тоглоом болон хонжворт сугалааны орлого болон бусад орлогууд орно.
ХАОАТ-ыг хэн төлөх вэ?	Монгол улсын иргэн гадаадын харъяат иргэд нь ХАОАТ төлөгч мөн.
Татварын хувь хэмжээ ямар байдаг вэ?	**Татвар ногдуулах сарын орлого : (төгрөг)** — **Хувь:** 0 – 200,000 — **10%** 200,000 – 400,000 — **20%** 400,000 + — **30%** Тайлбар: Татварын хувь тус бүр нь таны орлогын хэмжээнээс хамааралтай. Сарын орлогын эхний 200.000 төгрөгийн орлогод 10%ын татвар ногдож, дараагийн 200.000 төгрөгийн орлогод 20%, 400.001 төгрөгөөс дээш орлогод 30%-ын татвар ногдоно.
ХАОА Татварын ”хөнгөлөлт”	Татвар төлөгчийн ногдсон нийт татвараас сард 4000 төгрөгийг чөлөөлнө.
ХАОАТ нь төсвийн орлогын хичнээн хувийг эзэлж байна вэ?	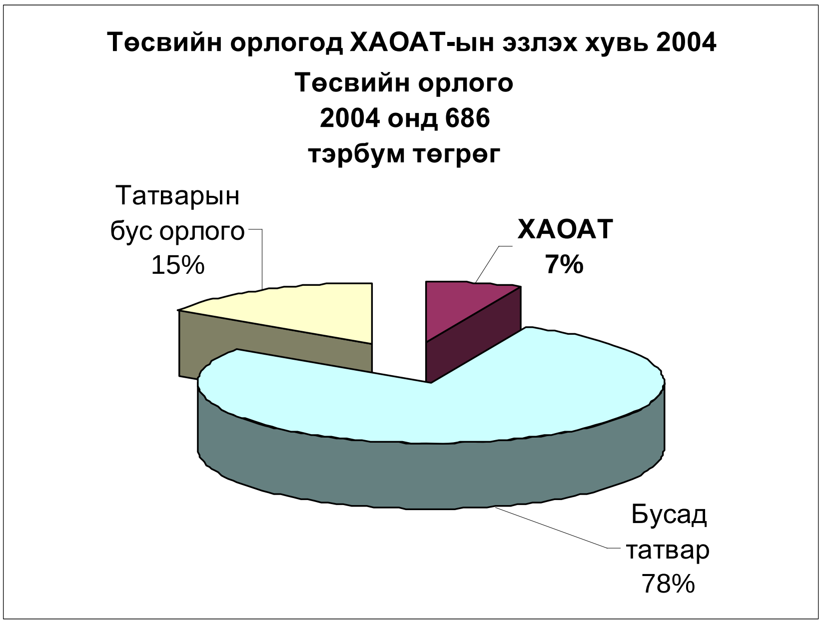 Төсвийн орлогод ХАОАТ **7%**-ыг эзэлж байна. <u>Татвар төлөгчийн тоо:</u> 2003: 223,027 2004: 260,174

Жишээ:

Сарын 240,000 төгрөгийн орлогод ногдуулах татварын тооцоо

		Төгрөг	Та өөрийнхөө татварыг энд тооцож үзнэ үү:
Сарын нийт орлого		240,000	
Нийгмийн даатгалын шимтгэл	10%	24,000	
ХАОАТ ногдуулах орлого:		216,000	
Хувь хэмжээ:			
10%-д албан татварын ногдох орлогын хэмжээ	10%	200,000	
20%-д албан татварын ногдох орлогын хэмжээ	20%	16,000	
30%-д албан татварын ногдох орлогын хэмжээ	30%	0	
Нийт төлөх татвар		23,200	
Татварын хөнгөлөлтийн хэмжээ:		-4,000	-4000
Цэвэр төлөх татвар:		19,200	
НДШ, ХАОАТ-ыг төлсний дараах орлого (Таны гар дээр очих орлогын хэмжээ)		196,800	

Тайлбар:
Татварын шатлал тус бүрт өөр өөр хувь хэмжээ тооцогдоно. Дээрх жишээгээр эхний 200,000 төгрөгт 10%, үлдэх 16,000 төгрөгт 20%-ын татвар ногдож байна.
Нийт ногдсон татварын хэмжээ 23,200, цэвэр төлөх татварын хэмжээ 19,200 төгрөг байна.

Энэхүү мэдээлэл нь татварын шинэтгэлийн асуудлаар нийт ард иргэдийн санаа бодлыг сонсох зорилгоор Сангийн яам, ҮТЕГ-аас явуулах ” Татварын талаарх илэн далангүй яриа” цуврал хэлэлцүүлгийн хоёр дугаарх юм. Та бүхэн Татварын шинэчлэлийн хуулийн төслийн англи, монгол хувилбарыг " Нээлттэй засаг" вэб сайт (www.open-government.mn), Сангийн Яамны вэб сайт (www.mof.pmis.gov.mn), ҮТЕГ-ын (www.mta.mn) сайтаас үзэж, саналаа ирүүлж болно.